

ОПТИМІЗАЦІЯ РЕЖИМІВ ПРОВЕДЕННЯ ГОНУ АМЕРИКАНСЬКОЇ НОРКИ СКАНДИНАВСЬКОЇ СЕЛЕКЦІЇ В УМОВАХ АДАПТАЦІЇ

Однією з біологічних особливостей американської норки є м'якостричність, яка вимагає від звірівників проведення парувально-го сезону у максимально стислі терміни. Режими проведення гону норок у скандинавських країнах дещо відрізняються від вітчизняних. Для отримання максимальних результатів в умовах України необхідно працювати над удосконаленням режимів проведення гону норок скандинавської селекції, адаптувавши їх до умов вітчизняних господарств.

Дослідження проводилися в звірогосподарстві «Золотоніське» Черкаської області на п'яти кольорових типах американської норки скандинавської селекції – сканбраун, сканблек, сапфір, перл, махогані.

Динаміка часу настання статевої охоти у самок різних генотипів дещо різна. Найбільш ранні покриття були зареєстровані у норок сканбраун, сканблек та махогані, дата першого покриття у яких припадала на 2 березня. Дещо пізніше прояви статевої охоти були зареєстровані у норок сапфір та перл.

Визначення плодючості самок сканбраун показало, що перше покриття більшості самок припадало на період з 2–6 березня (73,6 %) – 5,88–7,0 щенят. Найвище значення даного показника було відмічено у тварин, у яких прояв статевої охоти припадав на 12 березня (2,4 %) – 8,0 норченьт. Найнижче значення показника плодючості спостерігалось у самок, покритих уперше 3 березня (9,6 %) – 5,88 щенят. При порівнянні середніх показників плодючості виявлено, що різниця між цими показниками не вірогідна ($P < 0,95$).

Рівень плодючості групи сканблек показує, що більшість самок уперше було покрито 3–10 березня (87,7 %), з багатоплідністю 4,45–4,76 норченьт на самку. Найвищий рівень відтворення був зареєстрований у самок, що покривалися 7 березня (8,8 %) – 6,36 гол.

Найнижчий рівень відтворення спостерігався у самок покритих 15 березня – 3 щеняти. При порівнянні середніх показників плодючості виявлено, що різниця між ними не вірогідна ($P < 0,95$).

Більшість самок типу махогані перший раз були покриті у період з 2 по 5 березня (68 %), кількість щенят – 5,44–5,71. Найвищу плодючість було зареєстровано у самок покритих 7 березня (2,25 %) – 6,67 гол. Найнижчу – у самок покритих 8 і 9 березня (4,2 %) – 4,5 щеняти ($P < 0,95$).

Самки типу сапфір у більшості було покрито вперше з 3 по 7 березня (71,2 %), кількість норченьт – 5,81–6,62 гол. Найвищий показник був у самок, що вперше покривалися 9 березня (6,4 %) – 7,75 норченьт. Найнижчий – у самок, покритих вперше 15 березня (3,2 %) – 3 гол. ($P > 0,95$).

У основної маси самок типу перл перше покриття припало на період 5–9 березня (88,7 %), багатоплідність – 5,5–6,0 норченьт. Найвища плодючість була у самок, покритих уперше 4 березня (0,9 %) – 8 гол. Найнижча у самок, покритих 3 березня (0,9 %) – 3 щеняти ($P > 0,999$).

Аналіз результатів щеніння самок норок залежно від дати першого покриття дає змогу стверджувати, що самки покриті у період з 1 по 6 березня мали нижчі показники відтворення порівняно з самками, які проявили статеву охоту і були покриті вперше в період з 7 по 10 березня (3,78–5,66 гол. проти 5,00–6,03 гол. відповідно). Самки, статева охота у яких настала у більш пізній період (після 11 березня) мали більш низький рівень плодючості – 2,29–5,50 гол.

Кореляційний аналіз між датою першого покриття та результатами щеніння вказує на відсутність вірогідної залежності між даними показниками ($r = -0,13 \dots +0,02$, $P < 0,95$).

Проведений з метою встановлення сили впливу дати першого покриття на показники відтворювальної здатності дисперсійний аналіз, дає можливість говорити про низький та невірогідний вплив цього фактора на реалізацію статевого потенціалу ($\eta^2 = =0,06 \dots 0,11$, $P < 0,95$).

Таким чином, оптимальними термінами першого покриття самок типів сканбраун, сканблек, махогані та сапфір є 3–9 березня, для норок перл – 5–9 березня.